انتساب نادرست مخالفت با اجماع بر تواتر قرائات به شیخ طوسی

فضا را ببینید؛ چرا شیخ مشهور را قطعاً نسبت دادهاند اما در مقابلش «جماعة» گفته اند؟ در کتاب الصلاة ایشان بحث کردهایم. در فضای فقه و کتاب الصلاة، شیخ مشهور نمیگویند. این مشهور را شیخ در اصول فرمودهاند. چرا مقابل این مشهور، جماعة شدهاند؟ در کتاب الصلاة و فضای فقه، شیخ انصاری در مقابل خودشان ادعای اجماع داشتند. شهید و دیگران و محقق ثانی همه ادعای اجماع کرده بودند. شیخ انصاری وقتی خواستند در کنند چه گفتند؟ فرمودند اینها ادعای اجماع کردهاند، کجا ادعای اجماع داریم درحالیکه شیخ الطائفه در مقدمه تبیان تواتر را انکار کردهاند؟! در جواهر هم همینطور بود. از اشتباه صاحب حدائق بود که عبارت تبیان را آورده بودند و از عبارت تبیان استفاده مخالفت با تواتر کرده بودند. بعد از صاحب حدائق بود که اینها در کتابها آمده است. مرحوم شیخ هم فرمودند، بعد فرمودند سید بن طاووس، شیخ طوسی، مجمع البیان، اینها جماعت میشوند! الآن سه نفر شدند! سید بن طاووس، شیخ طوسی در تبیان و شیخ طبرسی! «کما هو مذهب جماعة»؛ این بزرگواران جماعت شدند! و حال اینکه مطلب درست برعکس است. یکی سید بن طاووس هستند، آن هم با آن خصوصیت. یکی هم نجم الائمه رضی. این دو نفر را بحث کردیم. ایشان در فضای ادبی و نحوی بود که فرموده بودند. آن هم گفته بودند ما قبول نداریم که همه متواتر باشند. نه اینکه مرحوم رضی خواسته باشند تعدد قرائات را در کنند. از عبارات دیگر رضی آوردم که ایشان برای قرائات احترام قائل بودند، وقتی مشهور بود. یک جا در بحث ادبی گفته بودند «لانسلم تواتر القرائات»، یعنی همه اش را. نه اینکه «لانسلم» یعنی تعدد القرائات. این واضح است. سید هم داشتند جواب آن سنی را میدادند. گفته بود: «محنة الرافضة علی ضعفاء المسلمین أعظم من محنة الزنادقة»[1]. دق دل سید را در آورده بود. فرمودند همه اینها برای شما است، آن وقت اینها را به محنت رافضه نسبت میدهید؟! این هم حرف سید بود. مانعی ندارد که دید سید در آن فضا باشد. بحث علمی است.

آن چیزی که منظور من است، این است که چرا شیخ فرمودند «مشهور»، وحال اینکه صاحب مفتاح الکرامه فرمودند «تواتر نقل الاجماع علی تواتر القرائات السبع». اصلاً فضا، فضای نقل اجماع بود، نه شهرت. چرا مرحوم شیخ در رسائل اجماع را به مشهور تبدیل کردند؟ بهخاطر بحث فقهیشان که گفته اند چون شیخ الطائفه و طبرسی مخالفت کردهاند تواتر ثابت نیست. وحال اینکه اینها مخالفت نکردهاند. همه اینها از بعد حدائق بهعنوان مخالف آمدهاند.

---

[1] سعد السعود للنفوس منضود ؛ النص ؛ ص۱۴۴

بازبینی #1
ایجاد شده 22 آوریل 2026 13:36:57 توسط ... .
به روزرسانی شده 22 آوریل 2026 13:38:34 توسط ... .